

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
Кафедра німецької філології

Затверджено
на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 12 від 23 червня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри
доц. Петрашук Н.Є.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПЕРЕКЛАД ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

Освітній рівень	магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
ОПШ:	Німецька та англійська мови і літератури (переклад включно)

Львів – 2023 рік

Силабус курсу «Переклад художніх текстів»

2023/2024 навчального року

Назва курсу	Переклад художніх текстів
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035.05 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Назаркевич Христина Ярославівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології Львівського національного університету імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Khrystyna.Nazarkevych@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/nazarkevych-hrystyna-yaroslavivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Щоп'ятниці, 18.00-20.00
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/nazarkevych-hrystyna-yaroslavivna
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Переклад художніх текстів» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 035.05Н для освітньої програми «Магістр», яка викладається на

	<p>першому році магістерської програми в I-ому семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p> <p>На прикладі кращих зразків українського перекладу курс готує студентів до перших самостійних спроб художнього перекладу, розвиває у них на базі теоретичних знань творче мислення та вміння критичної оцінки перекладу.</p>
<p>Мета та завдання курсу</p>	<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни «Переклад художніх текстів» є сенсibilізація студентів до творів художньої літератури, перші самостійні спроби художнього перекладу, критики перекладу та навчання на прикладі кращих зразків українського перекладу: перекладів «київської школи» Євгена Поповича, Олекси Логвиненка, «чернівецької школи» Петра Рихла та «львівської школи» Володимира Кам'янця, Юрка Прохаська, Лариси Цибенко та ін..</p> <p>Основними завданнями курсу є</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів з найбільш резонансними перекладами з німецькомовних літератур в українськомовному літературному просторі, представити їм творчі портрети видатних перекладачів, вказати на індивідуальні перекладацькі особливості й відмінності; • виробити у студентів відчуття стилю в перекладі, розвинути хист критичного й адекватного сприйняття перекладеного тексту, навчити розпізнавати художні методи автора, які становитимуть інваріанти перекладу; • на базі теоретичних знань розвивати у студентів творче мислення, яке допоможе їм у пошуку власних перекладацьких рішень.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іваницька М. Особистість перекладача в українсько-німецьких літературних взаєминах. Чернівці: Книги-XXI, 2015. 604 с. 2. Назаркевич Х. Основи перекладознавства. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 298 с. 3. Савчин В. Р. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу. Львів: Літопис, 2014. 374 с. 4. Levy, Jiří. Die literarische Übersetzung. Theorie einer Kunstgattung. Aus dem Tschechischen übers. v. Walter Schamschula. Frankfurt/M.: Athenäum, 1969. 308 S. <p><i>Допоміжна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Der schiefe Turm von Babel. Geschichten vom Übersetzen, Dolmetschen und Verstehen. Ein Lesebuch. Straelener Manuskripte Verlag, 2000. 303 S. 6. Eco Umberto. Quasi dasselbe mit anderen Worten. Über das Übersetzen. Aus dem Italienischen von Burkhard Kroeber. München: Carl Hanser Verlag, 2003. 462 S. 7. Zwischentexte. Literarisches Übersetzen in Theorie und Praxis. Hrsg. von Claudia Dathe, Renata Makarska, Schamma Schahadat. Berlin: Frank & Timme Verlag, 2013. 293 S. <p><i>Інтернет-ресурси</i></p>

	<p>8. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням / Максим Стріха. – К.: Факт – Наш час, 2006. – 344 с. – (Серія «Висока полиця»).</p> <p>https://chtyvo.org.ua/authors/Strikha_Maksym/Ukrainskyi_khudozhnii_pereklad_mizh_literaturoiu_i_natsiievorenniam/</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	<p>Загальна кількість годин – 90.</p> <p>32 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК1) • Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК2). • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3). • Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК4). <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційних шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства (ФК2). • Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань (ФК6) • Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату (ФК8). • Здатність застосовувати літературознавчу методологію, розглядати актуальні літературні тексти в літературно-історичному контексті, розуміти специфіку літературної комунікації у культурологічному та історичному полі, усвідомлювати зв'язок літератури з іншими дискурсами і формами знання (ФК10) • Здатність застосовувати знання й уміння, необхідні для створення повного й адекватного письмового та усного перекладу текстів різних жанрів та стилів (ФК12). <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення (ПРН1).

	<ul style="list-style-type: none"> • Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами (ПРН2) • Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації (ПРН6). • Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН11). • Дотримуватися правил академічної доброчесності (ПРН12) • Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів (ПРН14). • Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу (ПРН15). • Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі (ПРН17) <p>Після завершення цього курсу студенти повинні :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відмінність між загальною теорією перекладу і теорією художнього перекладу; • творчий здобуток кращих перекладачів німецькомовної літератури українською; • значення перекладної літератури для розвитку рідномовного літературного процесу; • палітру текстів експресивного типу <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • парафразувати синтаксичні та смислові конструкції; • творити синонімічні і/або антонімічні ряди та розрізняти рівні стилістичного використання лексики; • зацікавити потенційного видавця невідомим автором, готуючи пробу перекладу та літературно-критичний опис твору.
Ключові слова	автор, читач як співавтор, інваріант перекладу, адекватність перекладу, конотативна еквівалентність, межі інтерпретації

Формат курсу	Очний; в умовах воєнного стану – дистанційний в особистому zoom-просторі викладача. ID 874 059 4562
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують дуже добрих знань рідної мови та добрих знань німецької мови. Розуміння та інтерпретація текстів базуватиметься на здобутих за роки навчання на бакалавраті лексикологічних, граматичних, стилістичних та перекладознавчих знань.
Форми організації навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, переклад у домашніх умовах, робочі групи перекладу на заняттях, вивчення критики до тексту та творчості автора
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, аналітичний метод, евристичний метод.
Необхідне обладнання	ноутбук, домашня та кафедральна книгозбірня

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	<p>Аудиторна робота – 40 балів (5x8)</p> <p>Індивідуальне завдання (представлення художнього твору потенційному видавництву) – 30 балів</p> <p>Групові переклади на практичних заняттях – 30 (3x10)</p> <p>Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>											
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання аудиторної роботи (0 – 40 балів) студентів враховує активну присутність на заняттях. Максимальна кількість балів за одне практичне заняття 5. Від 5 до 3 балів студент отримує у випадку зосередженої творчої спільної роботи над завданнями, обговорення перекладацьких питань. Від 3 до 2 балів студент отримує за нехай і невдалі спроби подолати опір тексту. 1 бал означає пасивну присутність на занятті (з увімкненою камерою у випадку дистанційного заняття).</p> <p>Шкала оцінювання</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Кількість балів</th> <th>Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)</th> <th>% правильних відповідей (аудиторна робота)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>відмінна</td> <td>100 – 90</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>дуже добра</td> <td>89 – 81</td> </tr> </tbody> </table>			Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)	5	відмінна	100 – 90	4	дуже добра	89 – 81
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)										
5	відмінна	100 – 90										
4	дуже добра	89 – 81										

3	добра	80 – 71
2	задовільна	70 – 61
1	достатня	60 – 51
0	незадовільна	50 і менше
<p>Оцінювання індивідуального завдання (представлення ще неперекладеного твору потенційному видавництву, що включає переклад фрагменту тексту, анотацію до тексту, аргументацію на користь публікації перекладу українською мовою, інформації про автора тексту) студентів (0-30 балів) враховує якість, обсяг і повноту виконання завдання. Низьким балом (15 і нижче) оцінюються частково виконані завдання з недбалою аргументацією і на неналежному мовному рівні.</p> <p>Шкала оцінювання</p>		
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)
30 – 27	відмінна	100 – 90
26 – 23	дуже добра	89 – 81
22 – 19	добра	80 – 71
18 – 15	задовільна	70 – 61
14 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше
<p>Оцінювання перекладів в групі (0-10 x 3 = 30) враховує коректність та структурованість вислову, відповідно до жанру тексту (ліричний текст, драматичний текст, проза), вміння опрацьовувати естетичну інформацію.</p> <p>Шкала оцінювання</p>		
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)
10	відмінна	100 – 90
9 – 8	дуже добра	89 – 81
7	добра	80 – 71
6 – 5	задовільна	70 – 61
4	достатня	60 – 51
3 – 0	незадовільна	50 і менше

Політика виставлення балів	Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, активність студента під час практичних занять, зокрема й зосереджене спостереження за перекладацькими спробами одногрупниць та одногрупників, підтримка колег у навчанні. Успіх в навчанні усного перекладу безпосередньо залежить від докладених зусиль та керованих спроб перекладу.			
Шкала оцінювання: національна та ECTS	Кількість балів	Оцінка ECTS	Визначення	Залік
	100 - 90	A	Відмінно	Зараховано
	89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано
	80 - 71	C	Добре	Зараховано
	70 - 61	D	Задовільно	Зараховано
	60 - 51	E	Достатньо	Зараховано
	21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
	0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)
Студентам на замітку	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. У випадку тривалої відсутності без поважної причини записи про відсутність на занятті оформляться у відмінусовані в журналі бали.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>			
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.			

СХЕМА КУРСУ

2023/2024 н.р., семестр I

Тиждень/ Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
	Змістовий модуль 1. Специфіка художнього перекладу.				
1	Тема 1. Відмінності теорії художнього перекладу від загальних теорій перекладу. .	лекція	Основна: 4 Додаткова: 7	Тема 1. (3 год.) Переклад художнього тексту як цілісного твору. Інваріанти в художньому перекладі.	На початку курсу
2	Тема 1. Специфіка експресивних текстів. Свідчення літературних перекладачів про свою діяльність..	практичне заняття	Основна: 1, 2 Додаткова: 5	Тема 1 (5 год.) Самостійне опрацювання інтерв'ю з перекладачами, представлення тез про діяльність і принципи роботи перекладачів художніх текстів на практичному занятті	на перше практичне заняття
3	Тема 2. Інтерпретація художнього тексту	лекція	Основна: 1, 4 Додаткова: 5, 6	Тема 2 (4 год) Інтерпретація художнього тексту: структура тексту, контекстуальна взаємодія засобів різних мовних рівнів, створення образу, форми оповіді. Проблема інтертекстуальності.	

4	Тема 2. Переклад як прийняття рішення. Межі інтерпретації	практичне заняття	Основна: 2 Додаткова: 7	Тема 2 (4 год.) Інваріанти в художньому перекладі: формальний та змістовий інваріанти, їхнє співвідношення у художньому перекладі.	
Змістовий модуль 2. Переклад різножанрових художніх творів.					
5	Тема 3. Переклад різножанрових художніх творів: переклад прози.	лекція	Основна: 2, 3, 4 Додаткова: 6 Інтернет-ресурс: 8	(4 год.) Самостійне опрацювання теми: Переклади Олекси Логвиненка (Ґрасс, Гессе, Музіль, Брех), Євгена Поповича (Кафка, Томас Манн, Ремарк), Юрка Прохаська (Рот, Кляйст).	
6	Тема 3. Переклад прози.	практичне заняття	Основна: 2, 3 Додаткова: 6 Інтернет-ресурси: 8	Тема 3 (4 год.) Самостійне опрацювання теми: Специфіка експресивних текстів. Можливості і навіть необхідність відхилення від букви оригіналу. Використання непрямих стратегій перекладу в літературних творах.	
7	Тема 4. Переклад різножанрових творів: переклад поезії.	лекція	Основна: 3, 4 Додаткова: 5, 6 Інтернет-ресурс: 8	Опрацювання теми 4 (4 год.) Самостійне опрацювання теми: Переклади Лесі Українки (Ґайне), Миколи Лукаша (Ґете),	пошук інтернет-джерел до запропонованої теми (час

				Тимофія Гаврилів (Тракль), Петра Рихла (Целян) та ін.	виконання 3- 4 тижні)
8	Тема 4. Універсум лірики	практичне заняття	Основна: 3, 4 Інтернет-ресурс: 8	(4 год.) робота з текстами	на другому місяці вивчення теми
9	Тема 5. Переклад різножанрових творів: переклад діалогічних творів.	лекція	Основна: 4 Додаткова: 7	Тема 5. (4 год.) Самостійне опрацювання тем: Переклад театральних п'єс, коміксів, художніх фільмів	
10	Тема 5. Переклад діалогічних художніх творів	практичне заняття	Основна: 4 Додаткова: 5, 7	Самостійна робота (4 год.) Переклади Поповича (Дюрренматт), Цибенко (Бахманн). Поради Олекси Негребецького. Становлення жанру коміксів українською мовою.	
Змістовий модуль 3. Етапи роботи над перекладом художнього твору.					
11	Тема 6. Етапи роботи над перекладом художнього твору: Рецепція художнього тексту. Супровідні тексти: рецензії, критика, передмова, коментарі до тексту.	лекція	Основна: 2, 4	Самостійна робота (2 год.) Вибір автора / авторки та тексту для індивідуального завдання. Збір інформації. Чорновий переклад фрагмента тексту для індивідуального завдання.	

12	Тема 6. Супровідні до перекладу тексти: рецензії, критика, передмова, коментарі до тексту.	практичне заняття	Основна: 2 Додаткова: 6	Самостійна робота (4 год.): Написання супровідних текстів, так званих Klappentexte до обраного для перекладу твору.	
13	Тема 7. Етапи роботи над перекладом художнього твору: Продукція перекладу.	лекція	Основна: 1, 2, 4 Додаткова: 5	Тема 1 (3 год.) Самостійне опрацювання теми: Робота зі словниками	
14	Тема 7. Обговорення індивідуального завдання.	практичне заняття	Основна: 2, 4	Тема 2 (3 год.) Самостійне опрацювання теми: Етапи роботи над перекладом художнього твору: Продукція перекладу.	на практичне заняття до заданої теми
15	Тема 8. Етапи роботи над перекладом художнього твору: Редакція перекладу.	лекція	Основна: 2 Додаткова: 6	Самостійна робота: вчитка індивідуальних завдань одногрупників. Збір критичних зауважень. (4 год.)	на третьому місяці курсу
16	Тема 8. Редагування як особливо важливий фактор вдалого перекладу «на виході».	практичне заняття	Основна: 2 Додаткова: 5, 7	Підготовка до підсумкової дискусії. (2 год.)	